

Uchwała Nr 544/2012
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 6 grudnia 2012 r.

**w sprawie oceny programowej na kierunku „politologia”
prowadzonym w Katedrze Nauk Politologicznych Wyższej Szkoły Komunikowania
i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia w Warszawie na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia dokonanej na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa
Wyższego**

§1

Na podstawie art. 49 ust. 4 w związku z art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu działającego w ramach obszaru nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych, w sprawie jakości kształcenia na kierunku „politologia” prowadzonym w **Katedrze Nauk Politologicznych Wyższej Szkoły Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia** wydaje ocenę:

negatywną

§ 2

Podstawą sformułowanej przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej **negatywnej oceny programowej** na kierunku „politologia” prowadzonym w **Katedrze Nauk Politologicznych Wyższej Szkoły Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia** jest uchylanie się Uczelni od przedstawienia informacji, dokumentów i wyjaśnień potwierdzających spełnienie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia ustanowionych, w szczególności przepisami §§ 3-15 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.), pomimo prowadzenia kształcenia na ww. kierunku studiów w latach akademickich 2010/2011, 2011/2012 oraz na początku roku akademickiego 2012/2013. Ponadto negatywną ocenę uzasadniają uchybienia i zaniedbania stwierdzone w odniesieniu do dokonywania rekrutacji studentów na oceniany kierunek studiów przejmowanych z innych uczelni w trakcie studiów, a także procesu ich dyplomowania.

1. Wizytacja odbyła się w dniach 15-16 października 2012 r. Podczas spotkania z Władzami Uczelni Zespół oceniający został poinformowany o nieprowadzeniu kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz związanym z tym zakończeniu stosunku pracy nauczycieli akademickich właściwych do prowadzenia zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów. Według informacji udzielonej ustnie przez Władze Uczelni, w październiku 2012 r. Uczelnia nie zatrudniała nauczycieli akademickich jako pracowników Katedry Nauk Politologicznych. Zespołowi oceniającemu nie okazano jednak dokumentów świadczących o zaprzestaniu kształcenia na kierunku „politologia” (w tym uchwały Senatu Uczelni o zaprzestaniu kształcenia na ocenianym kierunku) oraz rozwiązania stosunku pracy z nauczycielami tworzącymi minimum kadrowe na tym kierunku. Nie przedstawiono też pisma zawiadamiającego Ministra Nauki i

Szkolnictwa Wyższego o zaprzestaniu spełniania warunków do prowadzenia studiów na kierunku „politologia”, z powodu braku nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe, co stanowi naruszenie art. 11b ust. 1 ww. ustawy.

Zespół oceniający zwrócił się do Władz Uczelni z wnioskiem o udostępnienie dokumentów oraz informacji niezbędnych dla dokonania oceny programowej w aspektach określonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie *warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej* (Dz. U. Nr 207, poz. 1232), w tym do oceny spełnienia przez Uczelnię warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.).

Zespołowi oceniającemu PKA nie udzielono informacji niezbędnych dla dokonania oceny programowej oraz nie udostępniono wnioskowanej dokumentacji ujętej w postaci wykazu wnioskowanych dokumentów, zaś fakt niedostarczenia dokumentacji został potwierdzony przez Władze Uczelni wraz z ustnym komentarzem, że takie dokumenty nie znajdują się w Uczelni z uwagi na nieprowadzenie procesu dydaktycznego na kierunku „politologia”. Dostarczono jedynie kopie Statutu i Regulaminu studiów Uczelni bez dokumentów poświadczających przyjęcie ich i określających datę wprowadzenia w życie, co uniemożliwiło Zespołowi stwierdzenie obowiązywania tych aktów prawnych oraz zgodności wprowadzenia ich w życie z wymogami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Ponadto Władze Uczelni udostępniły 10 teczek osobowych absolwentów ocenianego kierunku studiów, którzy złożyli egzaminy dyplomowe w latach 2010/2011 oraz 2011/2012, a także na początku października 2012 r. Analiza tych teczek wykazała braki i uchybienia w dokumentacji przebiegu studiów oraz procesu dyplomowania, dotyczące sposobu przenoszenia studentów „politologii” z innych uczelni do WSKiMS w Warszawie (po zaliczeniu przez nich czterech semestrów studiów w innej uczelni), braku odpowiedniej opieki nad studentami w ramach seminariów dyplomowych oraz uchybień w przebiegu egzaminów dyplomowych. Przeprowadzenie egzaminów dyplomowych w dniach 1 i 2 października 2012 r. przeczy twierdzeniom Władz Uczelni o nieprowadzeniu procesu kształcenia na tym kierunku w roku akademickim 2012/2013.

Poza wskazanymi wyżej kopiami dokumentów dotyczących podstaw ustrojowych funkcjonowania Uczelni oraz przebiegu studiów, Władze Uczelni nie dostarczyły dokumentacji procesu dydaktycznego realizowanego w latach 2010/2011 oraz 2011/2012. Uchylenie się od udokumentowania zrealizowanego dotąd procesu kształcenia uniemożliwiło stwierdzenie, że Katedra Nauk Politologicznych jako jednostka organizacyjna prowadząca studia politologiczne spełniała warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie *warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.), oraz czy dostosowała się do wymagań wskazanych ww. rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r..

W odpowiedzi na raport z dnia 20 listopada 2012 r., podpisanej z upoważnienia Prezydenta Uczelni, stwierdzono „*że kierunek „Politologia” nie powinien być oceniany ze względu na fakt, że Uczelnia nasza nie prowadzi tego kierunku*”. Nie przedstawiono jednak dokumentów potwierdzających ten fakt. Władze nie odnosząc się do zarzutów merytorycznych podniesionych w raporcie Zespołu oceniającego z wizytacji, w tym - w szczególności - nie przedstawiając żadnych dokumentów oraz informacji pozwalających na zmianę sformułowanych w nim ocen, stwierdzają, że „Takich dokumentów (tj. „towarzyszących procesowi dydaktycznemu”) w naszej Uczelni jest brak, ze względu na brak procesu dydaktycznego”, a jednocześnie, że uniemożliwiono Uczelni przygotowanie się do oceny programowej. Odnoszą się do tych stwierdzeń należy podkreślić, iż nie zostało ograniczone prawo Uczelni do aktywnego udziału w postępowaniu, bowiem miała ona możliwość przedstawienia Zespołowi Oceniającemu dokumentów i informacji dotyczących prowadzonego kształcenia. Uczelnia proszona była o przygotowanie i udostępnienie Zespołowi takiej dokumentacji, którą nie tylko powinna dysponować każda uczelnia prowadząca proces dydaktyczny na określonym kierunku studiów, ale która w realizacji takiego procesu jest niezbędna, jeżeli prowadzone kształcenie jest zgodne z przepisami przywołanej wyżej

ustawy oraz wydanych na podstawie upoważnień w niej zawartych przepisów wykonawczych. Wymienione w piśmie dokumenty w pełni umożliwiają „należyte oddanie istniejącego stanu rzeczy” bowiem na ich podstawie można ocenić kwalifikacje osób prowadzących kształcenie, realizowane plany i programy studiów, uzyskiwane efekty kształcenia i sposób ich weryfikacji, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia i warunków w jakich proces dydaktyczny jest realizowany. Ponadto przedstawiony Uczelni w załączeniu do pisma informującego o wizytacji jej harmonogram wskazywał szczegółowo jakie obszary będą badane przez Komisję, zatem Uczelnia miała możliwość przygotowania nie tylko dokumentów wskazanych w piśmie, o którym mowa, ale także innych, jeśli jej zdaniem pełniej prezentowałyby prowadzone kształcenie.

W toku wizytacji przedstawiciele władz Uczelni i osoby odpowiedzialne lub uczestniczące w procesie kształcenia na danym kierunku studiów mogły skomentować dokumentację, udzielać wyjaśnień dotyczących dokumentacji, o którą Komisja prosiła i dokonywać samooceny. Uczelnia z tej możliwości nie skorzystała, przedstawiając jedynie dokumentację dotyczącą podstaw ustrojowych jej funkcjonowania nie udostępniając w ogóle dokumentacji dotyczącej procesu dydaktycznego. Również w okresie jaki upłynął od wizytacji do posiedzenia Prezydium, na którym rozpatrzone zostały jej wyniki, Uczelnia nie złożyła żadnych dokumentów – ani dotyczących programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 4b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ani też potwierdzających podjęcie przez właściwy organ uchwał rozstrzygających kwestię dalszego korzystania z posiadanych uprawnień do kształcenia na podlegającym ocenie kierunku studiów. W odpowiedzi na raport z wizytacji podpisanej z upoważnienia Prezydenta Uczelni, który – zgodnie ze statutem Uczelni – nie posiada kompetencji dotyczących realizacji procesu dydaktycznego, nie odniesiono się, jak wyżej stwierdzono, do sformułowanych w nim merytorycznych zarzutów dotyczących programu kształcenia.

2. Zgodnie z §§ 18 i 20 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej postępowanie oceniające trwa od 23 do 28 tygodni. Natomiast postanowieniem art. 49 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Komisja została zobligowana do przedstawienia wyników oceny ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące, jeżeli ocena ta dokonywana jest na jego wniosek.

Zatem nie można mówić o „dowolności” działań Komisji, bowiem ich ramy czasowe zostały określone w przywołanym wyżej przepisie. Tak krótki termin na dokonanie oceny musiał skutkować skróceniem procedury i terminów na wykonanie poszczególnych czynności. Dlatego też Uczelnia nie była proszona o przygotowanie raportu samooceny (na co uczelnie mają od 6 do 11 tygodni), ale o udostępnienie posiadanej przez nią dokumentacji, która zawierając dane podawane przez uczelnie w raportach samooceny, byłaby badana przez Zespół Oceniający. Funkcję informacyjną, jaką pełni raport samooceny spełniać miała dokumentacja wymieniona w piśmie informującym o przeprowadzeniu oceny. Ponadto w przypadku każdej z uczelni Minister wskazał datę, w której chciałby, aby przeprowadzona została wizytacja, co wprowadziło nie było wiążące dla Komisji, ale ewidentnie wskazywało, że Minister wnosi o przeprowadzenie wizytacji w trybie natychmiastowym.

3. Komisja całe postępowanie oceniające starała się przeprowadzić w sposób jak najmniej niedogodny dla ocenianej Uczelni, mając na uwadze fakt, iż wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczył wszystkich prowadzonych w Uczelni kierunków studiów, a ustawa zobowiązuje Komisję do przeprowadzenia takich ocen w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy, niezależnie od liczby kierunków w danej uczelni, których wniosek dotyczy.
4. Decyzje w sprawie wizytacji podejmowane były przez właściwe organy Komisji. Natomiast pisma powiadamiające o ich podjęciu, podpisywał z upoważnienia dyrektor Biura PKA, bowiem dotyczyły

spraw wymagających niezwłocznego działania w czasie, w którym właściwy organ nie był obecny w siedzibie Komisji. Należy przy tym podkreślić, iż przesłanką ustanowienia takiego upoważnienia był fakt, że osoby pełniące funkcje organów Komisji są czynnymi nauczycielami akademickimi, nie urzędują stale w jej siedzibie i nie mogą, nawet w przypadku spraw nagłych, w dowolnym czasie przybywać do tej siedziby.

5. Polska Komisja Akredytacyjna działa zgodnie z zasadami przyjętymi w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego i przez instytucje akredytacyjne krajów sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej, zrzeszone w European Association for Quality Assurance in Higher Education, której jest pełnoprawnym członkiem. Spełnia także wymagania wynikające z Dobrych Praktyk European Consortium for Accreditation. Dzięki powyższemu przeszła pomyślnie ocenę dokonaną przez międzynarodowe grono niezależnych ekspertów i została wpisana do European Quality Assurance Register.

Jedną z podstawowych zasad i dobrych praktyk stosowanych przez Komisję jest zapewnienie publicznego dostępu do wszystkich wewnętrznych przepisów prawnych Komisji, łącznie z procedurami i kryteriami oceny poprzez zamieszczenie ich na jej stronie internetowej.

§ 3

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia w Warszawie.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki